

Különös figyelemre méltó!

WUNDERPFLASTER Ahirneves Dr. Forti-féle sebtapasz

mely rendkívül győztesre, elcsodáló, érlelő, fájdalomcsillapító hatása által leggyorsabb, legbiztosabb és egyszerűbb gyógyeresztől különösen bajokban. Egy csomag ára 50 kr. nagyobb csomag 1 frt. használati utasítással együtt postán küldve 20 krral több.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál király-utca 12. sz.

Bécsben: Pieban Xav. Ferencz a régi cs. k. labori gyógyszerárban, Lávantér 1. sz., Dr. Girtler gyógyszerárban, Freising 7. sz., Scharrer Konrad gyógyszerárban, Mariahilferstrasse 72. sz., Fritsch G. és R., Bräunerstrasse 5. sz., Bruno Raabe, Továbbá Wilhelm Fer. és társ. III. Landstrasse, Linkebahngasse 3., Drogistákál, Prágában: Fürst József a fehér angyalhoz címzett gyógyszerárban, Forst 1071. II. Gracóban: Nedved A., a szerszembes címzett gyógyszer, a Múrtéren.

Budapestben: Áltérth J. városi gyógyszerár, városbíró, Scherzhoffer K. örv. a nagy Kristófhoz címzett gyógyszerárban, Kristóf-tér sarkán. — Pillich Fr. gyógyszer, Dorottya-utca 12. sz. király-utca 103. sz.; Kovács Thalmayer és Seitz, nádor-utca, Keresztúr Fr. utódnál, nagy (3) korona-utca 22. sz., Neruda Nándor, hatvani utca 7. sz., Drogistákál, Tekcsy J. udvari gyógyszerész a várban, Vlasek E. gyógyszerésznél a Krisztinavárosban, Janostér, Frum J. A. gyógyszer, Balaton-Fürednél: Orván J. Balassa-Gyarmaton: Havas Gy. és Hercegy K. B.-Osobán: Varsagh B. Berettyó-Ujfalu: Tamásy Géza. Csépnán: Csibulka Gy. Debreczenben: dr. Rothschnek V. E., Tamásy K. Göll N., Orvany O., Mihailovits István és Marakózy K. A. Kispálya: Kálmán J. Komáromban: Schmidt-hauer A. Kirschner M. és Kovács Arisztid. Kán-Madarason: Jung K. Léván: Medveczy S. Losoncban: Kirschner D. és Pokorny L. Mező-Kövesden: Friskó B. M.-Thron: Csippek E. Mező-Károlyban: Rácz Gy. Dr. Szabó Gyula. Kúrcz J. és Ujlaky M. Mitrovicában: Kristonics A. M.-Kanisán: Prager Béla és Béla J. M.-Károlyban: Blöky P. és Ifjabb Kőröscsányi L. M.-Kőröscsán: Medveczy Gy. Nagyszombatban: Csopányi E. N.-Várkonyi: Husella M., Molnár J. és Heringh S. Nyiregyháza: Koranyi J. Szopók Alf. gyógyszer, és Kovács S. Nagy-Kállán: Hvezda K. Pakson: Malatinszky S. Pécsen: Sipicz J. Pozsonyban: Erdy István. Pápa: Földérvényi S. Sárospatakon: Hamillás K. Szegedben: Pósch J. gyógyszer, örökös és Hirsch J. N. S.-A.-Ujhegyen: Medveczy J. Sopronban: Griner J. Sümegben: Stamborsky L. Szathmáron: Bossin J., Dr. Lengyel M. és Lányi E. Szegedben: Kovács Albert. Sz.-Tolnárváros: Braun J., Diebala Gy. Székelyhádon: Szabó J. és Szentpétery F. Szentesen: Várady L. és Podhradezky L. Szepes-Szombaton: Gráb J. Szolnokon: Kecskény F. Szombathelyen: Rudolf A. Tarnában: Móro I. Temevároton: Terezy I. és Janner G. M. Tésán: Agoston Gy. T.-Ujvákon: Roykó G. Tokajban: Reiner D. Torsallján: Ursányi Zs. Ungváron: Lam Sándor, Bene L. gyógyszer, Krausz A., Speck J. és Peltárszky A. Vácson: Az Irgalm. gyógyszer. Vácon: Frischmann F. Vaxmannán: Gáspár S. Veszprémben: Fenyecz K. és Seitz Horváth P. Zilahon: Unger G. Zircen: Tejfel J. Erdélyben: Brassón: Gyertyánffy és Társaság. Deesen: Róth P. Kolozsvárt: Valentini A., Wolf J. és Dr. Ember Bogdán. Kézdí-Vásárhelyen: Kovács F. M.-Vásárhely: Bucher M. Szepes-Szent-Györgyön: Bats B., Ötves P. és Barabás F. Szászvároson: Graffius J. Vajda-Kunyadon: Dr. Juchó F. Romániában: Jassyban: Engel J. a koronához címzett gyógyszerárban. Ruai de Vedeben: Váro K. gyógyszerész. Vasmányban: Ortynsky E. gyógyszerész.

Ezen kitűnő hatás, nem elegendő ajánlható győztes sebtapasz készítő FORTI LÁSZLÓ. Lak.: Budapest, I. k., Nándor-utca 3.

Minden bet- és külföldi különlegességek készletben.

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai

évek sora óta sokszorosan jónak bizonyult, és számos orvos által a közönségnek ajánlott házi szer a rossz emésztés minden következményeit, dugulást, stb. ellen.

1 doboz 15 labdacccsal 21 kr.
1 tekerős 6 dobozzal 1 frt 5 kr.

Az összeg előzetes beküldése mellett, bérmentes szállítással együtt:

1 tekerős labdac	frt 1.25	4 tekerős labdac	frt 4.40
2	2.30	5	5.20
3	3.40	10	9.20

Kevesebb egy tekerősnél nem szállítattik.

Pserehofer J. győgytára „az arany bírod. almáját”
Bécs, I., Singerstrasse 15.

Budapestben kapható Török József gyógyszerárban.

1 doboz 15 labdacccsal 21 krajczár o. e.
1 tekerős 6 dobozzal 1 forint 5 krajczár o. e.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSKY GYÖRGY cs. kir. egyet. könyvtáránál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve.

A mostani viszonyokhoz alkalmazva.

Földbirtokosok, gazdatisztek földmivesek használatára; de kiváltképen a magyar földmivelő nép számára,

különös figyelembevételével annak,

miképen lehet és kell a gazdaságot célszerűen rendezni, lehető legjovődelmezőbb fokra emelni és csinosítani.

Írta

GALGÓCZY KÁROLY.

Ötödik kiadásban átnézte és bővítette

Dr. FARKAS MIHÁLY.

Első kötet: Földmivelés.

Ára füzve 1 forint 20 krajczár o. e.

Második kötet: Állattenyésztés.

Ára füzve 80 kr.

Vászonkötésben a két kötet 2 frt 50 krajczár.

Brünni kelméket elegáns nyári öltözetre

3-10 méteres szelvényekben minden szelvény 4 bécsi rőf

frt 4.80 igen finom frt 7. — legfinomabb frt 10.50 legeszebb.

valódi gyapjuból, valamint kamagarn és felsőkabát kelméket, ugyazintan utazó-pláideket, ábját 4 és 6 fűtér — szalvét és öszeg utárvétele mellett a szilárd és jöhirtnek ismert postógyári raktár

SIEGEL-IMHOF
Brünnben, Ferdinandsgasse 21.

Magyarán: Minden szelvény 3-10 mtr. hosszú és 136 cm. széles, s így teljesen elegendő egy tökéletes férfi-öltözetre. A főnehézi cég, ismeretes szilárd sága és jelentékeny munka-képessége kezeskedik arról, hogy csak a legjobb áru, pontosan a választott minta szerint, szállítattik. — Múltán most igen sok szelvény egész „brünni áruk” köpenye alatt garazdálkodik, ezek ellenében a főnehézi cég mintákat küld ingyen és bérmentve. 3182

Védjegy A legbiztosabb és legjobban ellen a KELETTYI hajnövesztő olaj, mely a magyar kir. mű-vegyészeti kísérleti állomásán dr. Liebermann Leotan által megvizsgálva jónak találtattik. A keleti hajnövesztő olaj erősíti a hajjalapot, óvja a hajkihullást és sikeresen előmozdítja a szakál és haj növesztését. Utánzó ellen védjegy által védve. Nagy üz. 1 frt, kis 50 kr. Korpaszos tisztítja és erősíti a fejbőrt. 1 üveg ára 50 kr. Utánvét mellett üvegen, 10 kr. több. — Kapható a készítőnél

LAMBING J.
fodrász és borbély, Budapest, VIII., stáció-utca 2. sz. a.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztrák tartományok számára Szellinski György cs. kir. egyetemi könyvtáránál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

VERNE GYULA.

SÁNDOR MÁTYÁS

REGÉNY.

FRANZIÁBÓL FORDITOTTA

HUSZAR IMRE.

Benett L. eredeti rajzaival.

Két kötet.

Ára füzve 4 forint osztr. ért.

ORVOSI TANÁCSADÓ

VÁROSON ÉS FALUN.

SZERKESZTI

dr. LENGYEL DÁNIEL

Második javítva és bővítve átdolgozott kiadás.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

1-6 cs. kir. kizár. szabad. újonnan javított

RUGANYOS SÉRVKÖTŐK

Fontos szorvedőknek. sárvédővel. Fontos szorvedőknek.

Legújabb találmány az amerikai, újonnan javított ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruganytárból művészi módon szerkesztve s az a célja, hogy még a legüldültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyszerűen fekvésbe hozza, s úgy nappal a legerőseztibb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásiban is használható, a nélkül, hogy a sérvtájban szenvedő hivatásában legkevésbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testreze kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sárv bízós gyógyulást is eszközö. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismertve, megvizsgálva s a legjobbnak találva professor Kovács a sebészeti kóroda alelnöke, dr. Gross Lajos m. kir. egészségügyi tanácsos, dr. Glück Ignác kir. törvényszéki orvos által. 2487

Alólírott gyógyszerésznél nagy raktár is tart angol és francia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gumimiburo szövötteket, mint szintén szarvasbőrű. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok célja, hogy a téglást megakadályozzák. Működésük, lépkérik, egyelőre ak, pariótlaknak, préservatívumok, gummiharonyák s mindennemű gummi árucikknek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal v. kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvetel mellett elfogad.

POLITZER MÓR cs. kir. szab. sérvkötő-készítő. Budapestben Deák Ferenc-utca.

Arak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalmak darabja 6-10 frt, a kettősök darabja 10-16 frt, gyermekeknek felevaló olcsóbb. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkötés. Egy téglay ára 3 frt 50 kr.

Selyem- és szőruha festő

BERKETZ ISTVÁN

Budapest, rózsas-tér 3-dik szám.

KIALLITÁSI ÉRMEI: Páris, 1878. Bécs, 1873. Szeged, 1876. Budapest, 1885.

Fest mindennemű szine-hagyott selyem- és szőruha szövötteket; kendőket, posztókat, butorkelméket, stb. apróságokat.

Festő-üzlete egyedül Budapestben. (Saját házában.) Világkiállításai érmeikkel kitüntetve és gőze jól berendezve. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.

A «FRANKLIN-TÁRSULAT» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSKY GYÖRGY cs. kir. egyetemi könyvtáránál Bécsben I. Bezirk, Stefansplatz Nr. 6.

MOLÉ

TELJES FRANCZIA ÉS MAGYAR SZOTÁR

Harmadik kiadás.

Első kötet: Francia-magyar rész.

Írta

MÁRTONFFY FRIGYES

Ára füzve 2 frt.

Második kötet: Magyar-francia rész.

Írta

BABOS KÁLMÁN

Ára füzve 2 frt. — A két rész egy félbörkötésben 5 frt.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

6 fősége

József főherg. és ő felsége Milán szerb király

konstánai rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexan. riában legkedveltebb Fiumében is ép ugy mint hazánkban általában a kolera megelődés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Frisas töltésben az ország minden gyógyszerárban, létszerkesztésben és verődéjében kapható.

Összevont cs. raktár:

ÉDESKUTY L.

m. k. és szerb kir. udv. főványv. szállítóhely Bpsten, Erz. d. bet-tér 7.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

11-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, MÁRCZIUS 13. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 1 egész évre 8 frt 1 félévre — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt 1 félévre — 3 * Külföldi előfizetőkhez a postalong meghatározott vidéki is csatolandó

A HOLDLAKÓK NAPFOGYATKOZÁSA.

Az EMBERISÉG szemei gyakran fordulnak a Hold felé. A nagy katasztrófák, minő a közelmúlt földregzés is, s melyeknek okát sokan a Holdban keresik, kettős mértékben kötik le figyelmünket s fordítják eme nagy égi test felé.

érdekesebbek. Ez az égi test az, mely egészen a miénk, hozzánk tartozik, a földnek kiegészítő része, mint akár a Csendes-Oceánnak valamely elhagyott szigete. Sőt több jögnak hozzá. Azt a szigetet fel kell keresnünk, hosszú utazással, ha látni akarjuk; ez bevilágítja éjszakáinkat, erejét érezteti az úrapályokban és árdagályokban, s az egész emberiségnek közös kincse, osztatlan

A jobb minőségű látóeszkövekkel ekkora távolságból megkülönböztetünk egy ötven méternyi hosszúságú tárgyat, tehát nem csak egy-egy várost, hanem egy falut is, a kisebb fajtából valót.

A holdlakók, ha hasonló látóeszközök felett rendelkeznek, szemtanúi lehetnek a mi életünk főbb eseményeinek. Egész jól láthatják a mi

NAPFOGYATKOZÁS A HOLDRÓL NÉZVE.

Foglalkozunk hatásával, s megismerni igyekszünk minden viszonyait.

Többek között egész jól meg tudjuk magunk előtt eleveníteni a hatást, a melyet egy napfogytkozás a Hold lakóira gyakorol. Föltéve természetesen, hogy a Holdon is vannak lakók.

Minden égi test között legtöbbet tudunk a Holdról s annak viszonyai reánk nézve a leg-

tartománya, melynek birtokáért nem vivotnak véres háborúk.

Alig ötvenezre mér földre van tőlünk ez a csodás tartomány, mindössze is tizszer tovább, mint egy földkörűli utazás, melyet manap megtehet 80 nap alatt a vállalkozó.

Ez a távolság eloszlik nagytó üvegeink ereje előtt, mint a kőd, midőn reá süt a déli nap.

harczaink alatt egy-egy ezrednek, sőt zászlóaljnak is mozdulatait, s csatánál vihara oly panorámát nyújt nekik, minőt mi magunk idelent legföljebb egy léghajó csolnakájából élvezhetnénk. Bámulhatják a mi szép fővárosunkat, Budapestet, s bizonyíthat megragadja figyelmüket a gyönyörű sugárat, esodálják, mint vonul át a várost kétfelé osztva egy csillogó ezüst-szalag, a Duna

— a mihez hasonló jelenséget ők odahaza nem ismernek, — sőt kivételük a rajta tova sikló hajónak gyors mozgatait is. Láthatják jól a tűzokádó hegy kitorései által okozott tűzijáratokat, sőt egy-egy nagyobb szabású fáklyásmenetet is bizonynyval felkölti kívánsai csodálkodásukat. Szemtanúi annak, miként készül a Panama-csatorna, s látták elkészülni annak idején a Suez óriási műveit, s az első nagyobb vasúti vonat talán az ő figyelmüket is lekötötte. Tudomással bírtak arról — s talán annalesokkal is föl van jegyezve, — miként tartottak össze népes országgyűléseket a Rákoson, s a saját napírjukból előre megmondhatják, hogy a kecskeméti országos vásár mikor fog esni.

Mind Ezeket a tényeket mi jól kivethetők, ha azok a Holdon végbemennének. Ha ott is hasonló élet volna mint nálunk, mi látóseink segítségével szemlélni lennénk annak, s nem játszódhatnék ott le semminemű nagyobb esemény, a nélkül, hogy az tudomásunkra ne esnék nekünk.

De mi a Holdban semmit se tapasztalunk, a mi az ilyen föltevést igazolhatja. Nem látunk városokat, annál kevésbé falvakat. Nem látunk folyókat és tavakat, nem látunk erdőseget, vagy éppen bevetett szántóföldeket, zöldelő mezőt.

Holdnak, kiellennek látszik ott minden. Köves-Arábiának pusztasága, vagy a Góbi sivatag sem oly elhagyott, minők a holdtájak, a Holdnak egész felénk fordított felülete. Hegyek és völgyek váltakoznak ugyan ott is, de a talaj művelés alatti voltának nincs semmi nyoma. A hegyek oly magasak, minők a mieink, sőt magasabbak, tejeje mindegyiknek egy-egy kiült kráterhez hasonlít, a völgyek és a síkság gyakran mély repedésekkel, tatóngó nyílásokkal vannak áthatogatva (képünkön balfelől látható az ilyen), de a mellett életnek, vagy éppen emberi életnek s az élet föltevélinek nincs semmi nyoma. Nem látunk vizet és nem veszünk észre levegőt. Esők, viharok ismeretlenek, még felhőket sem látunk képződni soha, nincs semmi nyoma, hogy valahol hó vagy jég borítaná a talajt, s a növények fentartására szükséges víz bármely alakban is jelentkeznék.

Soká azt hitték, hogy talán a Holdnak ellenkező oldala e tekintetben kedvezőbb helyzetben van. Tudvalevő, hogy a Hold nem forog tengelye körül, hanem oldalon ugyanazt a felét fordítja felénk. Tulsó oldalát sohasem látta földlakó. Azt gondolták tehát, hogy ott lehet víz is, levegő is, az élet fenntartó elemei. Sőt ép abból, hogy a víz azon az oldalon tömörült össze, akarták kimagyarítani azt is, hogy tengelye körül nem forog.

Azonban a tudomány mai állása mellett ez nem tartható theoría. Bele kell nyugodnunk, hogy a Hold felületén nincsenek meg azok a viszonyok, melyek között mi élni képesek vagyunk. A mi tudónk, ha oda tennék bennünket egy pillanatra is, felmondaná a szolgáltatást. Ereinkben megszűnne a vér keringeni. Gyomrunk sem találta meg a táplálékot, mely nélkül élet reánk nézve nem létezik. Beszélő szerveink felmondának a szolgáltatást, hangot adni és hangot hallani nem volnánk képesek, mert nincs levegő, mely a hanghullámokat tovább vigye. Járni azonban ugrálva tudnánk, mert testünk stilya alig lenne néhány font, a legtestesebb ember könnyebben érezné magát, mint egy lábujjhegyen szökdecselő ballerina, s athletáink egyik hegy tetejéről a másikra ugrádoznának, ha ott akarnák gyakorolni sportjukat.

Mi, a mi mostani szervezetünket nem élvezhetnők ott, s így nem is lakhatnak a Holdon a miénkhöz hasonló szervezettel bíró emberek.

De ebből még nem következik az, hogy ott is ne lakhasanak öntudattal bíró élő lények.

Az útszéli pocsolya ázalagja bizonynyval azt hiszi, hogy a pocsolyán kívül nincsen élet, miután ő ott megélni képtelen. A hal is azt hiszi, hogy a szárazföldön nem lakik senki, mert ő elpusztul, ha oda kerül. Ne akarjunk mi is úgy gondolkozni, mint a hal, vagy az ázalag. Azért, mert mi csak levegőben élhetünk, s víz nélkül elenni nem tudunk, ne gondoljuk, hogy ott, a hol nincs víz és levegő, nem lehet egy más fajta élet, melyet mi nem ismerünk. Élhetnek ott lények, melyek nem vesznek lélegzetet, nem táplálkoznak növényekkel, egész szervezetük a miénktől elütő, s a mellett még öntudattal is bírhatnak. Talán éppen tökéletesebb lények, minők mi emberek vagyunk. Talán a fény batása iránt fogékonyabbak, s látóseink nélkül is többet tudnak rólnak, mint mi ő róluk, talán csodálkozással telnek el a mi barbár voltunk fölött, mi-

dőn látják, miként őli véres harezok az ember az embert, talán barmulják, hogy észre nem vesznek a jeleket, melyek által beszélni igyekeznek velünk, s talán a mindenség összealkotása fölött nézeteik sokkal tisztábbak, mint a mieink.

Nem mondhatja senki, hogy ez lehetetlen, mint a hogy nem mondhatja senki, hogy ez így van tényleg.

Öntudatos lények lakhatnak ott is. S ha laknak ilyenek, megfigyeléseiknek legérdekesebb tárgya a Föld, melynek felületén mi lakunk. Nincs egükön égi test, mely ehhez fogható, Nagyságra nézve felülhaladja sokkal azt, a minőknek tőlük a Nap látszik, fényre nézve hatalmasabb, mint nálunk a teli Hold.

A mellett a többi csillag számukra is, meg lenyugszik, mint a hogy azt mi tapasztaljuk, de a Föld, az folyton mozdulatlanul marad az égboltnak ugyanazon helyén. A Nap minden tízenegy napban egyszer kél fel az ő számukra, tízenegy napig tart a világosság, azután ismét tízenegy napig a sötétség. De a Földet látni lehet mindig, éjjel és nappal, azonban a Holdnak csak egyik oldaláról, arról, mely felénk van fordulva. A másik oldalról nem látni soha. Annak a félnek lakó bizonynyval kirándulásokat tesznek gyakran az innesső tájak felé, hogy megállítsák ezt a párja nélkül való égitestet. S mily csodálattal kell, hogy eltöltse lelkeiket, midőn annak fenséges pompáját észlelhetik.

Legesodálatosabb lehet előttük földünk napfogyatkozás alkalmával. Ez akkor áll elő a Holdban, mikor nálunk a holdfogyatkozás.

Ilyenkor a föld élébe húzódik a Napnak, s annak tányérját teljesen eltakarja több órán át. Nálunk a napfogyatkozás legfőbb néhány pillanattig tart, az elsőtédes csak a földfelület kicsi részére terjed ki, és mégis mily egyszerű e tünemény! Miként futkosnak fel és alá az állatok, mily rettegés veszt rajtuk erőst s maga a tanulatlan ember is miként onlik térdeire, várva az utolsó pillanatnak katasztrófáját! Mennyivel nagyobb szerű lehet ott minden, a hol az elsőtédes beborítja az egész felületet, s órákon át várják hiába, hogy az első nap sugarai megjelenjen!

A sötétség azonban nem teljes, hanem hajnali pír borítja be a felületet, minőt ott máskülönböben nem ismernek. A Hold felületén nincsen hajnali Hoz, *προσπληρο*, a sáfrányruhás hajnal — mint Homér mondja — ott nem szokta befesteni az ég alját sem reggel, sem este. Nincs levegő, pedig a Napnak a levegő által megfestett sugarai okozzák ezt a tüneményt. De napfogyatkozás alkalmával a mi földünk kölcsönzi ezt a szint a Hold lakóinak. A Nap sugarait megtöri a mi atmoszféránk s a minőkünk is oly kedves pirkadó fény befesti szelid sugaraival — mint egy szemérmesen elpiruló ábrázatot — a Hold egész arczatát.

Hasonló szépségű tüneményt mi, földlakók nem ismerünk.

HOTTSY PÁL.

A HÁBORU.

Lessz-e viszály, lobogni fognak-e
Az ember-irtó harezok vései?
Egész világ ma mind ezt kérdezi:
Anyák szíve ugy megremeget bele:
Azért neveltem, szültem szenvedéssel,
Hogy játszani lássam szörnyű vésszel?

Lessz-e viszály, kibőjtő-e a szél
A véres zászlót harezok bőszerén?
Dörg-e az ágyu, száguld büszke mén?
Csendül egymáson fényes kard-acél?
Nemzetgazdák fejet kétkedve ráznak:
Kiszámíthatlan ára a viszálynak!

Lessz-e viszály, a harezok istenét,
Fogjuk-e látni vértezett lován,
Szilaj dalok közt haldokló torján
Ujjongva, oltva ezrek életét?
Erkölcstanárok intó szövegét,
Megállunk-e készültlen bész tusára?

Lessz-e viszály, tombol-e harczihar,
Éjszak, kelet egymásra robban-e?
Hogy gyáva földünk megrendül bele,
És nem marad csak szétgyírt avar.
A népbárátunk köny gyűlöng szemébe:
Testvériségnek így lesz szörnyű vége!

Lessz-e viszály, az égő városok
Sziporka-lángja száll-e ég felé?
Hogy szikla szíve rendül meg belé
S irigylő tigris, arszlán, farkasok.
A szentegyház zsolozsmát énekelve.
Zokogva zengi: mentsem ég kegyelme!

Aggó anyák, ne legyen gondotok.
A szőke fűrt drága gyermekeket
Lágy öbibe zárni mindig nem lehet;
Érett korokra jőnek nagy napok.
S a nemzetek s királyok büszavára
Hős szemfedőt vesz ifjakok magára.

Nemzetgazdák, a számítás csaló,
Hogy összeroskad szörnyű terhőtől
A népek ezre s lankadott kioldól:
Kaczag reá a történet s való.
Dzsengisz, Nagy Sándor, népek vándorlása
Mibe került, hogy volt elszámolása?

Erkölcstanár, ne féld az embervért;
Ne féld, hogy hadban embersége vést.
Villám tűzében gyávaság eüvész;
S ki ellenvérbe mártja fegyverét.
Szabadságért harezolva lángmérészen,
Rongy pénzmagért vétkezni nem lesz készen.

Demokraták, ne féljen szívetek;
Ha harezra kél a félvilág, azért
Vezére nem lát homlokán babért.
A szenvedőköl lesz jobb hívetek;
S kik egy vezérllyel, vésszel birkozának,
Szegényt a dús barától vesz magának.

Szent férfiak, a harcban nincs vezély,
A béke-korban Isten szent nevést.
Könnyen felejt el a renyhe nép;
De ha lobogni kezd a szenvedély,
A harc: kigyúl: füstölög örtüzeknél.
Ifjult szívekben tiszta égi hit kél.

Tespedt világnak, romlott korszakoknak,
Isten csapási pusztulási voltak.
Ne féljtek, lezajlott harezok árán
Éden viránya kél e föld határán!

B. KEMÉNY ENDRÉ.

A MÁRCZUSI NAPOK 1848-BAN.

(Pozsony, Pest, Kolozsvár.)

A tavasz fuvalma nemesak a holt természetet ébreszté föl álmaiból. Egész Európát forrongásba hozta. Az elfojtott honfi-szíveknek megnyilatkozott a szabadság lelke, hogy letörje róluk a bilincset, mely addig nyugozé. A népek milliói követék lelkesedve és remélve, hittel és bizalommal, mint a világ szabadítóit. A századokig tartó szolgaság korát, úgy szólván, egy pillanat megszünteté s mindenkit izgalomba hozott, a melyben csaknem elkábult az agy, csaknem elszibadt a kéz, mint mikor az egész testet erős villám-folyam járja át.

A váratlan fejlemények óriási gyorsasággal halmazódottak egymásra. A régi kormányok, melyek makedul ellenszögöltek a népek jogos és igazságos kívánatainak, mind rendre buktak. Nem tartóztatható őket senki sem. Látták, hogy uralkodásuk ideje lejárt s ama néhány ezer ember kezéből, a kik századokon keresztül uralkodtak, zarnokoskodtak, kegyetlenkedtek milliók fölött, ellenállhatatlan erővel csavarta ki a nép a hatalmat, hogy megoszassa egymással, közössé, egyenlővé tegye, mindenkire kiterjeszse, mint a vallás boldogító, vigasztaló érzetét. Új evangéliumot hirdettek, a szabadság, egyenlőség, és testvériség evangéliumát. Híre a Szajna partjairól csakhamar a Duna hullámaíhoz ért s nem hagyott egyetlen szívet maga után, a melyet lelkesedésre ne gyújtott, egyetlen szemet, a melyben örömkönyeket ne fakasztott volna.

Az udvari publicisták, a régi rendszer hívei, a bürokratizmus megkövesült képviselői elálmélkodtak hallatára. Keresték a véletlen hatalmat,

mely minden számításait tönkre tette. De nem találták. Az a kor, mikor «egy tucztat francia keztüben, vagy eburnót-szelencében» keresték a legnagyobb események szülőokát: végre valahára lejárt. A népek ellenállhatatlan szükségége mindennemű jogos, igazságos és korszerű kívánataik megnyerhetése iránt Páristól Budapestig nagyobb, hasonlíthatatlan erővel nyilatkozott, mint valaha.

Franciaországban nemesak a régi kormány konzervatív rendszere buktott meg, hanem az alkotmányos monarchia is, mivelhogy a kormány már évek óta makedul megtagadta a választási jog kiterjesztését s az egyesületi jog szabad gyakorlatát, a melyek nélkül valódi alkotmányos életet képzelni sem lehet. Az olasz forradalom lángja borítá a félszigetet, a minek hallatára Metternich, az abszolút kormány hirhedt képviselője, beadta lemondását. Apponyi György követte. Most harmadszor szólalt meg a francia kakas s megvirradt Magyarországon is — mondhatjuk Heine megváltoztatott szavaival.

Magyarországnak különösen két városát hozta izgalomba e hír: Budapestet és Pozsonyt. Ezek után indult a harmadik is: Kolozsvár. Az ország szíve lázasan dobogott s e lázas érverés minden-hova elhatott, az egész országban. Pozsonyban az országgyűlés megnyitása előtt pár órával tudták meg, hogy Bécs immár az alkotmányos élet és sajtószabadság királyi szóval biztosított áldásainak örül. A hatás leirhatatlan volt. Kossuth megragadta az események fonálát s kivívta az új alkotmányt. Akkor mindjárt elfogadtatta az alsó táblával s küldöttség ment a főrendekhez, hogy térjenek el most az egyszer régi szokásaiktól, fogadják el az új törvényjavaslatot, hogy azt rögtön fölterjeszthessék a királyhoz szentesítés végett.

Az országgyűlés jobbára mindenben Kossuth után indult, ki a fejlődő események hullámzó árain megvalósította az ellenzéknek rég óhajtott terveit. Az előtt még csak egy hónappal sem hitte senki, hogy oly közel van a remélni is alig mert független felelős magyar miniszterium, a népképviselet, a közteherviseles eszméje a megtérsüléshez, hogy oly egyszerre megbukik a régi rendszer s kiváll a szabadság égi fénye.

A pozsonyi ifjuság tanuja volt e nagyszerű jeleneteknek, de a pestiek sem maradtak hátra.

Mily különbség e két város közt s mégis mennyire egyforma közhangulat! Budapestben néhány fiatal író kezdeményezte a mozgalmat. Mit sem akar hallani a törvényes ellenállásról, a mely mintegy meghunyászkodik a közvéleménynek oly varázserőjű nyilvánulása előtt, a mely soha szebben, soha józanabban nem ért véget, mint a márczius 15-iki mozgalom. Népgyűlések, utcai szónoklatok váltják fel a komoly termek tanácskozásait, a melyeket ezren meg ezren hallgatnak lelkesedve és remélve, erőst merítve a kivívott fényes eredményekből, a melyeken mindnyájan osztoznak egy szívet, lélekkel.

A sajtó szabad lett. Ez volt ama híres tizenkét pont első és főkövetelménye, a mely minden szabadság alapjának tartaték. A cenzura bilincsei összetörték s az ifjuság elragadtatva adá tudtára a népek, hogy «ily békés és törvényes uton, minden vérontás és cenzudavar nélkül kivívott nagyszerű reformdiadal megünneplésül... Budapesti ki leszen világítva, s inmentül Pest város, mint a haza szíve, törvényházának tornyán nemzeti színű zászló lobogand.»

A főváros mintegy varázstüresre urává lett a helyzetnek s a mozgalom mélyebben hatott, mint Pozsonyban hitték. Minden város utánözta példáját s a kivilágítások és fáklyás zenek napirenden voltak. Budapest hangulatot keltett, Pozsony törvényeket csinált. Mindkét városban az ifjuság és polgárság ügyelt a rendre s a lelkesítés és

buzgalom mindkét városban méltónak mutatkozott az ünnep komolyságához. Budapestben nagyobb erővel indult meg az áramlat, mint Pozsonyban, de az országgyűlésnek kellett biztosítani a fővárosi mozgalom eredményeit, a melyeket az ifjuság határozott föllépése s erős honszeretete kivívott.

Egyik legnagyobb szerű emléke e napoknak, hogy a fővárosban is, Pozsonyban is volt egy-egy nagy ember, a kire rendkívül, bár különböző, ellentétes hatással voltak ez óriási események. *Petőfi*, a ki mintegy vezére volt a pesti mozgalomnak, várta, remélte, üdvözölte a forradalmat, a melyről már évekel azelőtt álmodozott. Büszkén hirdette a diadalt:

Nagyapánk és apánk,
Mig egy század elhaladt,
Nem tévének annyit, mint miink
Huszonégy óra alatt.

Széchenyi meg mintegy öntudatlanul járt-kelt barátaihoz, a nádorhoz, Kossuthhoz, meg akarta fékezni az árt, a mire pedig semmi emberi erő nem vállalkozhatott. Ugy hitte, hogy a szomszédban (Ausztriában) kigyult tűz nagyon közel van a mi «szalma-körülmenyűnköz», mely ha egyszer lángra kap, hamva alá temeti az ő «melegen ápolat ültetvényeit». Nem tudja, örüljön-e az új vívmányoknak. Kétség zavarja meg hazafi-örömet. S mikor márczius 14-én este az országgyűlési ifjuság fáklyás-zenét rendez *Kossuthnak*, a ki a Zöldfa vendéglő előtt *Bathányt* már úgy mutatja be, mint az ország első felelős miniszterelnökét, *Széchenyi* ezeket írja naplójába: «Nous avons vendu le pays pour deux Louis.» * De másnap, mikor az új alkotmányt szentesítetni akaró küldöttség már készen volt az indulásra Bécs felé, ismét egy reménységű villant meg keblében: «Hála Isten — így szólt körülbelül — hogy a magyar szélesebb alapra állítja alkotmányát, mint a milyenen eddig fityegett. Hanem a gőzös, mely bennünket Bécsbe viend, egy a leglassabb járatuak közül, azért arra kérem a rendeket, hogy ezután szóljunk kevesebbet s fizessünk többet.»

A küldöttség 10 órakor hajóra ült s a Duna partját ellepő nép örömrivalgása s taraczkdurrogás közt indult Bécsbe éppen akkor, mikor a fővárosi ifjuság megkezdte a mozgalmat, mely napokint megújult, hogy az öröm mámorába ringassa nemzetünket.

Mennyi remény és önbizalom, mennyi hit és elhatározás s mennyire távol minden félelem, hogy a magyar végre urává lett önmagának.

A főváros képe rögtön megváltozik. A pezsgő élet elvensége s a közszellem vidorsága nyilatkozik mindenfelé. Az ifju Pest helyet foglal az európai fővárosok között s a városháza termei, melyek eladdig «egy magát túlélt rendszer élet-nélküli csontvázát, csupán csak hideg formák mumiáit» rekeszték magukban, meg lönek nyitva az ország értelmisége s a közélet erélyes nyilatkozása előtt.

Mindenki szabadon szólt. Fölkelt a «beteg, megszibadt gondolat köpárnáiról», s a mi után annyi hő kebel epedt, élvezhető a sajtószabadság aranykorát s a nemzet óhajtsa, öröme, bánata nem volt többé elnyomott sohaj, mert a sajtó, a «világ nyelve» állt szolgálatára.

«Adj nekem egy nagy gondolatot, melyre támaszkodhassam, s melytől ismét föléledhessék, mondá viruló, sugár gyermekeinek a hervatag aggyastán. S mit ő, a haza kért, azt gyermekei a sajtószabadság képeiben adták meg neki. E nélkül már nem lett volna több reggele a nemzetnek! Így írta Szalay László a «Pesti Hírlap»-ban.

S míg a fővárosi mozgalom vezetői biztosították a hazát két Lajosért. Érted Bathány és Kossuth Lajosért. Louis vagy Louis d'or egyébiránt Lajos-aranyat jelent.

ták a szabad sajtót, két nap mulva, 17-én megérkezett az országgyűlés küldöttsége Pozsonyba, a polgárság s az ifjuság egygő olvadó örserege közt, a villogó kardok száza előtt s *Kossuth* következőleg hirdete hazánk új alkotmányát:

«Uram! mint a magyar szabadság hírnökei üdvözöljük Magyarhon szabadságának napját. (Öröm-rivalgások). Oly nemzet közepette, mely a szabadság iránti lelkesedést végett semmi ösztönzésre, semmi ingerlésre, nem várt — ily népek közepette, midőn az eseményekben maga az Isten szól, röviden szölok Magyarhon polgárait. — Megjöttünk Bécs falai közül, hol az abszolútizmusnak századokon keresztül tartogatott rendszere összedől. (Harsogó örömköritések.) Testvéri szeretettel fogadtattunk azon nép által, mely a szabadság kivívásának tetteire Pozsony falai közül kapta a biztató szót. A mi közelgő-sünknek híre Ausztria számára az alkotmány megadásának perze volt... Még nem sok hetek előtt az volt kívánságunk, hogy reformjainkban, törvényeinkben, közoktatásunkban, nem Bécs, hanem Buda felé haladjunk. (Viharos helyeslés.) Most már nem Buda felé haladunk, hanem... Budán benn vagyunk... Ime itt azon férfiú (gr. Bathány Lajos vállára tevének kezét), kit a nemzet kívánsága következtében a király akarata is a nemzet felelős miniszteriuma első alkotójává és elnökévé kinevezett. (Éljen! éljen!)

«Mi más törvényeket Bécsből nem hozánk, nekünk más törvények Bécsből nem kellettek; (éljen!) nekünk felelős miniszterium kellett, mely a nemzet örökösége s a nemzet iránti felelősség kötelessége alatt a nemzet törvényhozáival együtt formulázza meg részletesen azon törvényeket, melyekre nézve a nemzet e részbeni kívánságát kijelentette, és melyekre nézve a fejedelem helybenhagyását általánosítgában — mert másképpen nem lehetett — adott válaszában szinte kijelentette... Tisztelettel emelek kalapot a magyar ifjuság előtt, melyben a pezsgő vér a férfior határozottságával s komolyságával párosulva nem csekély tényező volt az eredmények kivívásában Bécs falai között...»

Ezután *Bathány* Lajos szólt, néhány komoly, ünnepélyes szóval kérve a nemzet bizalmát a rendkívüli feladathoz, mely reá és társaira várakozik. S *Kossuth* ekképpen folytatóta:

«Engedjenek uraim még egy pár szót. Őcs. kir. főhercegsége, a nádor, teljes hatalmu királyi helytartó, holnap a nemes magyar nemzet kebelébe vissza fog térni. Isten, Istennek szabad ege alatt, az Isten híva bizonyosággal, azt mondom: hogy azon eredmények kivívására nézve, melyeket kijelenteni az inémt szerencsénk volt, senki annyit nem tett, mint ő fensége s nemesak senki annyit nem tett, hanem az eredményt nála nélkül kívívni, mindazon határozottsággal s talán mindazon sympathiával, melylyel mi Bécs lakói által fogadtattunk, sem sikerült volna, ha csak erőszakhoz nem nyulunk. Ő, uraim, a királyi székhöz azon határozottsággal járult, miszerint kijelenté, ha ő felsége a nemzet kívánatait nem teljesíti, ő megszűnik lenni Magyarország nádora. Hajoljunk meg, uraim, e magasztos haszaszeretettel; hajoljunk meg előtte, mert abban le van téve a magyar szabadság alapja...»

S csakhamar küldöttség jött a fővárosba, hogy híru adja a nagyszerű vívmányokat, a melyek az ország szabadságát, jólétét, s haladását biztosítani valóknak hivata.

A fővárosnak és Pozsonynak lélekemelő példája életre kelté az egész országot. Legkivált Kolozsvár visszhangozta a lelkesedést, örömet, a melyek egygő olvadtak minden honfi-szívben. Kolozsvárra csak 20-án jutott el a mozgalom híre, magánsürgönyökkel. A hir villámgyorsasággal járta be a várost s az előbbelők minden tétova nélkül gr. Bethlen Ádám házához gyűlték, hogy a rögtön teendők felét tanácskozzanak. A gyülekezet abban állapodott meg, hogy Kolozsvár város tanácsa és esküdtel tartanak másnap nyilvános rendkívüli közgyűlést s a közgyűlés határozatát terjeszszék fel rögtön a fő-kormányzósékhöz.

Mintegy tízezer ember gyűlt össze másnap a tanácsház elé nemzeti színű lobogókkal és kardokkal. «Éljen az unio! Éljen az alkotmányos

monarchia!» s több efféle kiáltások hangzottak a föllekesült tömeg ajkain. Volt valami jóslatszerű e közhangulatban, a melyből a jelen voltak hitet és önbizalmat merítettek, hogy a szabadság utáni sovár vágyuk nemsokára teljesül. Bethlen Miklós, Lázár Kálmán, Gyulai Pál, Szilágyi Sándor, Kövály László stb. a mozgalmat kellő irányban igyekeztek tartani s türelemre bírni a népet, míg a tanács megalkotja a várva-várt határozatokat.

Alig hogy a gyűlés megnyílt a főbíró elnöklete alatt, az öreg Méhes Sámuel, az első erdélyi lap szerkesztője, felállt, hogy indítványát megtegye.

Örömtől reszkető hangját gyakori éljenzések szakították felbe, kivált mikor Erdély legfőbb kívánalmait tolmácsolá. Kivánta Erdély, hogy a két magyar haza egyesítsék, legyen alkotmányos monarchia, «melynek az idők viharával daczoló sarkoszlopait tegyék: rendületlen hűség a felséges ausztriai ház iránt, törvény előtti egyenlőség, közteherviselés, nemzetörtség és sajtószabadság». Az indítvány egyhangu elfogadása után Gyergyai Ferencz aljegyző fel is olvasta a javaslatot mind a tanácsban, mind kívül a gyülekezetnek, mely minden pontját riadó éljennel fogadta. A letisz-

tázott feliratot küldöttség vitte rögtön a főkormányzókhoz, a hova a nép ezrei követték. A főkormányzó csak arra kérte a küldöttséget, hogy a törvényes rend föntartására legyenek kellő ügyelettel, mert a sikernek ez a legnagyobb biztosítéka. Megígérte, hogy Erdély igazságos kívánalmait haladéktalanul fölterjeszti a koronához, reményét fejezve ki azok méltányos elintézéséért. Azután a lelkesült népnek: «halljuk a főkormányzót!» egyhangu kívánatára kijött az erkélyre s ígéretét ismételnie kellett a tömeg folyamatos éljenzései és tapsai közt.

AZ ALLARDI-HÁZ NIZZÁBAN.

A SAINT ETIENNE-I NEVELŐINTÉZET NIZZÁBAN, HOL CHEYLON ASSZONY MEGÖLÉTTET.

A BENSA-HÁZ NIZZÁBAN.

A CIPOLLINO-VILLA MENTONÉBAN.

TÁBOROZÁS A SASSERINO-TÉREN, NIZZÁBAN.

A FÖLDRENGÉS OKOZTA ROMOK ÁTKUTATÁSA DIANO-MARINÁBAN.

JELENET A NIZZAI PÁLYAUDVARON, FEBR. 23 IKA REGGELÉN.

Egy szemtanú vázlata után.

A FEBRUÁR 23-IKI FÖLDRENGÉS A RIVIERÁN.

Mikor aztán beesteledt: kigyúltak a fátylak, száma mintegy háromszáz s a Rákóczy viharzó hangjai mellett megindult a tömeg a főkörmányzóhoz, azután Bethlen János grófnak és Méhes Sámuelhez. Nagyobbszerű fátylasmenetet még nem látott Kolozsvár, Petőfi *Talpra magyart* és Gyulai Pál *Kolozsvár márcz. 21-én* című költeménye külön nyomatásban jártak kézről-kézre s ez utóbbit folyvást énekelték még később is, mikor a fátylasmenetek egymást érték a városban. Hadd álljon itt e kevésbé ismert költemény, emlékeül a kolozsvári nagy napnak.

Nyugot felől, testvértünk ajkáról,
A szent szabadság mennydörgése szól:
Ébredjünk és fogjunk kezét!
S harogjon föl hazánk felett
E szó:
Legyen szívben és hazában
Az ébredő magyar közt únió!

Nyugot felől, testvértünk ajkáról,
A nemzetegység szent igéje szól.
Ki nyugszik még?! Ki vesztelge?
Most vagy soha! dörögjön fel
E szó:
A két magyar hazában
Legyen szabadság, legyen unió!

Mig ezek Kolozsvárt történtek, a fővárosi nép örömrivalgása közé alig négy-öt nap múlva már a kétség hangjai vegyültek. Az izgalmas kedély gyorsan ragadtatik egyik végletből a másikba, mint a hogy a viharaduka hullámokon ringó hajó hanyatlik a biztos irányról örvénybe.

A Pozsonyból leküldött sajtóügyi munkálatok rendkívül vitát idéztek elő a városháza termében. Mindenki úgy gondolkozott, hogy az országgyűlésnek rögtön a fővárosba kellene jönie, hol a közhangulat egészen más, mint a régi rendszer levegőjével saturált Pozsonyban.

A törvényjavaslat fellázította a kedélyeket, mert a kivívott szabadság első napjaiban senki sem gondolt oly szigorra, a milyet a javaslatban láttak, a mely, mint hitték, nem sokkal jobb a gyűlöletes emléktől ezenzenuránál. A szónokok egy része úgy tekinté azt, mint a reakciót s következésményét annak, hogy az országgyűlés nem volt a haza szívében s így nem ismeri az ott történt mozgalmakat. Indítvány tétel, hogy a kérdéses sajtóügyi törvényjavaslat rögtön égettesse el. Azonban a többség, közte Nyáry, Egressi, Petőfi stb. elleneztek e nyílt demonstrációt s az kívánták, hogy *Pulszky* Ferenc haladéktalanul menjen a miniszterelnökhöz Pozsonyba, beszélje el a város hangulatát és végzését.

Mig így tanácskoztak, egyszerre csak kiáltás hallatszik a teremben: «Nézzetek a szabadság terére,* már ég a törvényjavaslat!» S valóban úgy volt. Tompa moraj húzódtott végig a termen, mindenki a megégett sajtóügyi törvényjavaslatot akarta látni egy percze, a mely a bizalmatlanság első szikráját szította a kormány iránt.

Másfelől általános meggyőződés volt, hogy a felelős kormány a régi rendszer képviselőiből is kiszemelt néhányat, a kik iránt erős ellenszenv mutatkozott. A főváros népe komoly, tartózkodó lett s első fellobbanásában elégedetlennek látszott a pozsonyi országgyűlés minden határozatával.

De az a hír, mely az első független felelős magyar miniszterek nevét tudtul adá, eloszlott minden kételyt, megszüntetett minden panaszt s elégedetlenséget. Újra visszatért az öröm derüje, mert a nép az új kormányban a márczius 15-én felállított s dicsőséggel kivívott elvek védőjét és harcászát tekintette.

Két nap múlva aztán plakátok jelenték a közhatalomnak, hogy *Pulszky* megérkezett Pozsonyból s eljárásáról a közgyűlés előtt fog számot

* Petőfi indítványozta, hogy a hatvani-utca szabadsájtó-utczának, az egyetem tere 15-dik márczius terének, a városház tere pedig szabadság terének hívassék.

admi. Töméntelen nép gyűlt össze. Nem volt terem, mely a tömeget befogadhatta volna. Kimentek tehát a szabadság terére, a hol *Pulszky* elmondá, hogy az ismeretes törvényjavaslatot már a felsőház is elfogadta. Mindazáltal Baththyány előtt kifejezte küldői aggodalmát, mire a miniszterelnök összes befolyását latba vetette, hogy a sajtótörvényt újra tanácskozási alá vették a kerületi ülésekben, hol azt az ujkor eszméihez megfelelőbben alkották újra, szigorát mindenben enyhítve s szem előtt tartva a főváros kívánalmait.

Azonban az így megnyugtatót kedélyek ismét keményen föl valának izgatva, a mint Bécsből az a hír érkezett, hogy a miniszterium 46 órai alkudozás után sem nyert királyi szentesítést. Különösen az önálló pénz-és hadügyminiszteriumra voltak kétélyei a kormányknak. A főváros erősen, nyílt határozottsággal tiltakozott e felfogás ellen. A szóban levő miniszterek önállóságát alkotmányunk legfőbb biztosítékának tekintette. A nemzetörsgé fenhangon követelte fölfegyverzetését jó és használható fegyverekkel s némi védelmi állásba helyezkedett. A népgyűlések egymást érték a muzeum terén. Vasvári, Perczel, Petőfi, Nyáry s többen folyvást kitartásra buzdították a népet, mikor egyszerre csak elterjedt a hír, hogy a király az egész felelős kormányt megerősítette.

Márczius végén meg volt alapítva az új alkotmány, ki volt víva a szabadság, melyre a király esküjét tette s Magyarország újjá születését ünneplte.

«A márcziusi napok — mint Kossuth írta később — nem ember mive. Az örökké való Istené!»

Dr. VÁCZY JÁNOS.

VI. A vesztéglés a laibachi várban. (Folytatás.)

Utazás ismeretlen álmomás felé.

Vesztéglés a laibachi várban.

(Folytatás.)

VI. A vesztéglés a laibachi várban vége felé jár.

Őszönszerűleg éreztük, hogy az események nem szünetelhetnek, hogy okvetetlen valamifele kifejles felé tartanak, melynek aztán egyik függetle leend a mi sorsunknak változása is, de a remény egy-egy csillámát, mely jórafordulást látszott ígérni, megint csak az aggodalmak súlyos felhői borították. Égyedüli vidítóink népdalaink voltak, még a bánatos hangulatot kifejezők is. Vidítottak ezek is, mert hiába, minden erőfeszítés csillapítólag hat a kedélyre s a bús dallam is vissza-vissza varázsoló képzeletünkben a tájat, az órákat, a jeleneteket, a társaságot, melyeknek emléke a dallammal mintegy össze volt forrva emlékeztünkben.

Sokan sok népdalt tudunk. Előkerestük őket mind, mindenféle változatokkal, a mint vidékenként előfordulnak, de hiába, egész nap csak nem lehet dalolni. Közbeszöttük az adomázást is, de az időtöltés e kifogyhatatlan tárból a ki úgyesen tudott volna meríteni köztünk, fájdalom, hiányzott. Föltényi mondott egyszer egyet egy apáról, ki leányát zongorázni és énekelti taníttatá, de szatócs létere csak homályosan tudta, mi fán teremnek a zenedarabok. Egyszer ünnep estén a házánál, alkalmat akart adni leányának ügyessége ragyogtatására, s midőn ez több darabot eljátszott volt már, a maga kedvenc darabját is kívánva leányától hallani, így szólott hozzá: «Na jettz spiele mir meinen Lieblings-marsch aus der Porte von Strimpiczi, oder wie man das Stück heisst, du weisst schon! trällala lá lalalá. Azontúl, ha valakivel találkoznék a szobában, vagy a folyosón, a ki nagyon látszott búsulni, a mi bizony gyakori eset volt, csak a Porte von Strimpiczi kellett említeni, s a legbúsabb arcz is felvidult, legalább rövid pár percze. Mivé lett a «Stumme von Portici» a szatócs ajkain!

Egyszer egy délelőtt, mikor már feljöttünk volt az udvarból, valamelyikünk az ablakon át megpillantá gr. Baththyányi Lajost a kút közelében, s mindjárt, a kik csak oda fértünk, oda siettünk a szokatlan látványra. Egy ideig sétálgattunk, azután leült a kút kővájára. Aranyhímzésű házi sapka volt a fején, igen bő, piros, virághimes, selyem

halóköntös födte termetét, lábán harisnya és himzett papucs. Öszbecsavaródt hosszú szakállát néha-néha meglengette a szellő. «Valóságos Erlikönig» — mondá Fiedler Gyula s kezdte Göthe Erlikönigjét Schubert dallama után énekelni. Ezentúl ebből is többször kaptunk. De tudott Fiedler Gyula sok más is. Egyik igen hatásos előadását képezte a «Heerschau um Mitternacht». A nagy hadverő Napoleon éjjelkor feltámad a költemény szerint sirjából és szemlét tart dobszó és trombita-harsogás mellett sirjaikból hasonlóképen kikelt százerez fölött, míg az óra lejár s a látományok vége. Ezt is többször kellett ismételnie, mi mindig illő pathosozással tett. Volt neki még több mutatványa is. Többet magával összefűlt s kellő mozdulatokkal és hangokkal igen ügyesen tudta utánozni a gőzmozdony szuszogását, fűtyentését és robogását. Ezt is elég mulatságos lett volna nézni, de utóze kesernyés volt mindig. Éreztük, hogy a világ, hogy az események gőzerővel futnak előre, s mi le vagyunk ide szeegezve.

Talán nem lesz érdek nélküli, ha a laibachi vár csendjét oly gyakran felzavart népdalaink közül egy néhányat felidézek. Abban a korban azok lévén a legkedveltebbek, a miket mi is tudunk, a kor jellemzése szempontjából is figyelmet érdemelhetnek. A leggyakoribb természetesen az volt, hogy «Rab vagyok, rab vagyok, szabadulást várok, a jó Isten tudja, mikor szabadulok», s ennek változata: «Felszállott a páva, vármege házára, Szegény rablegények vigasztalására.»

Emlékezetemből szedtem össze ezeket is és kezdő sorok szerint betűrendben vezetem őket az olvasó elé. «Az ég alatt, a föld színén, nincs több olyan árva mint én.» — «Azt mondják nem adnak engem galamboknak.» «Azért, hogy kend kicsit ragyas.» «A szerelem sötét verem.» «A virágok megöltani nem lehet.» «A kanosó kézzel-kézre jár.» — «Az alföldön halászelegy vagyok én.» — «A Duna, a Tisza zavarodik.» — «Be van az én szűrőm uja kötve.» — «Boldog éjjel, együtt vagyok rózsámmal.» (Ez a dala Petőfinék Szabó Alajos barátunkat mindig érzékenyen hatotta meg; Róza nevű jegyesét emlegették közelebbi ismerősei, ki otthon epekedik utána, mig őt magát itt emlékeztetik daloló társai a boldogabb multra.) — «Bús az idő, bús vagyok én magam is.» — «Béla futása» című dalműből is több darab forgott még akkor a nép ajkán. — «Cserebogár, sárga cserebogár.» — «Debreczenben kidobolták.» — «De már nem tudom, mit csinálnak.» — «Ez a pohár bujdosik.» — «Elszedgődem Tarnóczára bojtárnak.» — «Éreszkedik le a felhő.» — «Ez a világ a milyen nagy.» — «Elmennék én katonának.» — «Érdő, erdő, de magas vagy.» — «En magyar leány vagyok.» — «Ég a kunyhó, ropog a nád.» — «Erre arra hegyes völgyes.» — «Ezer esztendeje annak.» — «En vagyok a Petri gulyás.» — «A Főhi dal, a Szózat, s a Himnusz csak olyankor kerültek elő, mikor egyhangu életünknek fenköltebb színezet kívántunk adni. Ezeknek az énekeiből azután nem is vonta ki magát csak az, a kinek vagy hangja nem volt, vagy a ki nem értett magyarul. Folytassuk a dalok sorát. — «Fekete szemű cseresznye.» — «Föl, testvér, kancsóra.» — «Felfogadtam azaz meg számszor.» — «Földiekkel játszó.» (Erről meg kell jegyezni, hogy ezt is mindig mélyebb komolysággal vettük elő.) — «Ha szived a hazáért.» — «Három fehér kendőt veszek.» — «Három alma meg egy fél.» — «Hej huj magyar ember.» — «Harangoznak, vasárnap van.» — «Hat bojtárnak vagyok fejedelme.» — «Hortobágyi pusztán fű a szél.» — «Jegenyefa tetejében.» — «Jó gazda volt az apám.» — «Ki vagyok én, mi a nevem.» — «Káka tövén költ a ruca.» — «Korcsmáros, bort ide a kupába.» — «Kidől a fa mandolás-tól.» — «Kilitiben van egy malom.» — «Kisütött a nap sugára.» — «Kicsiny vagyok én.» — «Mariskám, Mariskám.» (Volt idő, mikor ezt is kedvelték.) — «Már minálunk verubvának.» — «Magasan repül a daru.» — «Megegett a szentpéteri állás.» — «Minapában, hogy hallottam egy este.» — «Messe sovár kebelem.» (Ezt mindig áhitattal énekeltük.) — «Mi füstölög ott a kékes távolban.» — (Hej de szívünkben zendítettük rá mindig, hogy: «Jaj de szivem csak azt mondja, jobb otthon!») — «Multadban nincs öröm» stb. című Bajza-fele versről már volt szó. (Kaptunk is néha egy-egy halvány reménysugarat, mely könybe lábbadozó szemekben nem egyszer szírványászokban tört szét

egy pillanatra.) — «Megkövetem a tens nemes vármegyé.» — «Megvirrad még valaha.» — «Nagyéteken mossa holló a fiát.» — «Ne menj rózsám a tarlóra.» — «Nézz, rózsám, a szemembe.» — «Nem átkozlak, nem szokásom.» — «Nem úgy van már, mint volt régen.» — «Nem vagyok én oka semminek.» — «Oh, ne mondj engem rózsádnak.» — «Rég virt már a magyart.» — «Telen-nyáron pusztán az én lakásom.» — (Tompa Mihálynak e kedves hangulatu dalát is rendesen események vettük elő.) — «Söprik a miskolci utczát.» — «Szőke kis lány megy a kutra hajába.» — «Telerakta édes anyám.» — «Talpra, magyar.» — «Volna szárnyam, mint galambnak.» — «Volt nekem szeretőm.» — «Végig mentem az ormódi temetőn.» — «Új kökén, bánatos ifjú.» — «Vagok olyan legény mint te.» — Volt bizonyára ezeknél még több is, de nemesak a vén cigány felejt mindennap egy nótát, mint a közmondás tartja, hanem megesk a feledés más emberen is.

Gaál Tádé barátunk megismertette a társaságot egy latin tréfával, mely abból áll, hogy e három szót: «Venerabilis barba capucinum», egy élőneké betűkre és szótagokra szedve élénkíti, kit azután társai ugyanazon hangon kísérik. Minden új szótag után visszatér az előbbire és azzal együtt hangoztatja az újat mindaddig, míg a három szó nincs egészen összeállítva. Dallama nincs, csak mikor már be van fejezve, száll le a hang az utolsó két szótaggal. A ki először hallja, alig bírja leküzdeni nevetését. A sora ez: az élő-énekes elkezdi, hogy ve-e-ve s itt megáll, mig társai a ve-e-vét utána hangoztatják. Az élőnekes folytatja en-e-ne, vene, ezt is utána mondja a kar. Következik az er-ra-ra, nera, venera. Ilyenkor már a derültség általános. S úgy megy ez tovább betűről betűre. Bé-i bi, rabi, nerabi, venerabi; el-i-ese liz, bilis, rabilis, nerabilis, venerabilis. Tagadhatatlan, hogy figyelem-gyakorlatnak és időtöltésnek jó tréfa, s jó soká tart, mig élőnekes és kar eljutnak az utolsó szótaghoz, mely így szól: er-u-em rum, s visszamenve: norum, cinorum, pucinum, capucinum, ba capucinum, barba capucinum, lis barba capucinum, bilis barba capucinum, rabilis barba capucinum, nerabilis barba capucinum, és végre emelkedetebb hangon: venerabilis barba capucinum! A szótagok visszafelé összekapcsolása még a latinul tudókat is figyelni kényszeríti, hogy valami hibát el ne kövessenek, mert ennek nagy kaczagás volt a büntetése, a latinul nem tudókat pedig komolyan kifárasztotta a figyelem feszültsége.

Adtunk tért tehetségei megmutatására Rémy Károly társunknak is, ki német színész létere természetesen csak német szerepeivel léphetett fel. Leghatásosabban szavalta Schiller Haramiából a nagyobbik fiu istentelenkedéseit. Megborzadtunk a sülydettség mélységén, melyet Moór Ferencz feltárt előttünk. Ezt azután azzal igyekezett enyhíteni, hogy rázendített a haramiák dalára: «Ein freies Leben führen wir» s e szavaknál szokásba ment, hogy mindegyikünk a «ein» szóval jobb kezének mutató ujjával melére célzott, hogy t. i. én, hogy mi vagyunk azok, kik «ein freies Leben» élvezünk.

Előre bocsátom, hogy a mit eddig e tárgyban írtam s még írni fogok, tisztán csak emlékezetemből meritem. Irott feljegyzés egy betűnyi sines. Utazásunk 1849-ben esett meg s megvalom, mig az első benyomásokat a hosszú évek fátyola nem enyhíté, igyekeztem azokat felejteni. Ennél fogva nagyon lehetséges, hogy már nem mindegyik társam nevét birom felidézni emlékeim homályából. Ha valakit, a ki velünk volt, fel nem említek, nyugtassa meg az, hogy nem szándékosan hagytam ki a sorból.

A grófok neveire bizonyosan még emlékezik az olvasó, de a teljesség kedvéért újra ide igatam őket a többiek élére, kiket azután betűrendben mutatok be a lehető legrövidebb jellemzéssel.

Magyarországnak volt első miniszterelnöke, gr. *Baththyány Lajos*, a Károlyi-féle honvédszerepre alkotója és első parancsnoka, gr. *Károlyi István*, és a lovagias jellemeért köztiszteletben részesült gr. *Zselinsky László* mindig a legnagyobb szigorral rekesztettek el tőlünk s így vajmi keveset tudunk meg életük módjáról, s csak szegényebb sorsú társaink iránt tanusított bőkezűségükből következtettünk, hogy anyagi szükségét legalább nem szenvedtek.

Többi társaink névsora ez:
Boskay Imre, ki a budavári József-kaszárnyában egy ideig egy szobában volt velünk mint

szélt, mindenki hallgatót keresett magának és a ránk boruló éj volt Laibachban az első, melyen vajmi keveset aludtunk, noha éreztük, hogy jobb volna erőt gyűjteni a bizonytalan eseményekre, melyek bekövetkezhetnek. Este későn nemult el a zsvaj; egész éjjel szercegett majd itt, majd ott a szivarra gyújtó gyufa, annak jelöl, hogy egyes társaink bár nem beszélnek, de nem tudnak elaludni, s korán reggel már ismét fenhangon folyt a társalgás. Nyugtalanlanság, sőt izgatottság vett rajtunk erőt, melyet hiába igyekeztünk tréfás ötletekkel palástolni; a percek kiállhatatlanul lassan multak s alig vártuk, hogy már szállítsanak akárhová, utoljára mindegy, csak ki, csak előre!

Nem mondom, hogy e feszültség általános és mindenkién egyfokú volt. A kor, a hivatás, a véremérséklet, az iskolák, melyeken keresztülméntünk, sokféle árnyalásban mutatkoztak, de a nyugtalanlanság, sőt izgatottság még a leginkább csigavérü libethányai szenátoron is meglátszott. «A hogy lesz, úgy lesz!» Milyen banális szófalom, és mégis olyankor, mikor az ember nem ura saját helyzetének, mennyire igaz, mennyire jellemző! Van benne önmegadás és némileg megnyugvás, de van benne dacz és elszántság is — elszántság akár a legvégsőre! «A hogy lesz, úgy lesz. Isten neki!»

VII. Szemle magunk felett.

Gyakorlataink közt, melyekkel időt ölni, testünket kifárasztani s lelki törekvéseinket elszenderíteni igyekeztünk, helyet foglalt olykor a katonasági játék is. Hátha nekünk is juttat még a sors egy kis részt az igazság-, szabadság- és hazánk megmaradásáért folyó védelmi harc nagy munkájában?

Most is, miután a magunkhoz szelidített porokláb jóvaltábol nemesak bővebben megreggeliztünk a szokottnál, hanem előrelátólag utralót is beszereztünk, mert tudtuk, hogy bizony a legközelebbi állomásokon, akár merre visznek a szegény vidéket átszelő országutakon, sehol sem várnak terített asztallal, — unalomból sorakoztunk és mindenféle mozdulatokat végeztünk, várva a kiszállítás előre be nem jelentett perczet. Sorakoztunk szemlére is, melyet Gelenczei Pál, a mesterrek mestere rendezett.

Alkalm adtán már többeket neveztem meg, szerepeltetem s szólaltattam meg társaink közül, de sokat még név szerint sem említettem. Most tehát, midőn talán utoljára vannak mindnyájan együtt, felhasználom az alkalmat, s a szemlét utánozva egyenként vezetem fel a laibachi várban együtt volt bajtársainkat. Tartozást vélek le róni irántuk, meg lévén győződve, hogy ártatlanok voltunk egytől-egyig s minden legkisebb vétség nélkül huztoltak bennünket börtönből börtönbe. — Vetsünk legelőbbünknek legelőbb az lehetett, hogy ujonczok lévén forradalmi és háborus események közt, nem voltunk eléggé óvatosak magunk viselkedésben s egy őrizetlen pillanathon kiszalasztottunk egy szót, a miért feladtak s befogtak. Vajmi csekély elégteltelt szolgáltaok magunknak, ha e helyen neveiket bemutatam a — hála Istennek — boldogabb körülmények közt élő, hazafias érzesű olvasónak.

Előre bocsátom, hogy a mit eddig e tárgyban írtam s még írni fogok, tisztán csak emlékezetemből meritem. Irott feljegyzés egy betűnyi sines. Utazásunk 1849-ben esett meg s megvalom, mig az első benyomásokat a hosszú évek fátyola nem enyhíté, igyekeztem azokat felejteni. Ennél fogva nagyon lehetséges, hogy már nem mindegyik társam nevét birom felidézni emlékeim homályából. Ha valakit, a ki velünk volt, fel nem említek, nyugtassa meg az, hogy nem szándékosan hagytam ki a sorból.

A grófok neveire bizonyosan még emlékezik az olvasó, de a teljesség kedvéért újra ide igatam őket a többiek élére, kiket azután betűrendben mutatok be a lehető legrövidebb jellemzéssel.

Magyarországnak volt első miniszterelnöke, gr. *Baththyány Lajos*, a Károlyi-féle honvédszerepre alkotója és első parancsnoka, gr. *Károlyi István*, és a lovagias jellemeért köztiszteletben részesült gr. *Zselinsky László* mindig a legnagyobb szigorral rekesztettek el tőlünk s így vajmi keveset tudunk meg életük módjáról, s csak szegényebb sorsú társaink iránt tanusított bőkezűségükből következtettünk, hogy anyagi szükségét legalább nem szenvedtek.

Többi társaink névsora ez:
Boskay Imre, ki a budavári József-kaszárnyában egy ideig egy szobában volt velünk mint

közönvéd, de onnan elbocsátatván, mint már említém, a Bakonyba ismét közénk került, állítása szerint egy márnarosmegei görög keleti lelkésznek a fia volt, s jól tudott oláhul. *Eiselt* Ferencz, ismeretlen eredetű lakatos. *Eisenfeld* Rudolf, Amerikában megfordult nyomdatulajdonos. *Fiedler* Gyula, pozsonyi születésű technikus. *Föltényi N.*, szakács. *Gaal* Tádé, csúsi plebánus. *Gelenczey P.* székely mérnök, ezermester. *Grehek* N., szintén mérnök, országos hivatalban, *Gyöngyössi Horváth* Imre, ungmegyei születésű pesti ügyvéd. *Hopp N.* serfőző a Szepességből. *Láposy* Károly pesti ügyvéd, *Légrády László* szintén a Maté N. czukrász. Ez is tudott oláhul. *Mohácsy József* pesti ügyvéd, kit akkoriban Pesten mindenki ismert. *Neumann* József, barsmegyei születésű, bicskei lelkész Fehérmegyében. *Neuwirth* Adolf, szlavoniai születésű pécsi hírlapszerkesztő. *Perkaly* László, kogyesrendi tanár és író. *Rémy* Károly, komárommegyei születésű német színész. *Szabó* Alajos, esztergommegyei bajtárhí születésű. *Palkovics* Károly, esztergommegyei szolgabíró mellett megyei esküdt. Mind a kettőt az esztergomi hajóhid elbontásáért rögtönbírószálgal halálra ítélte a hadbírószálg, s már az akasztófa is készen volt, de a kivégzést elhalasztották, s az ügy rendes haditörvényszékhez tétetvén át, *Szabó* Alajos mint vizsgálat alatti fogoly felint utazott. *Szalkai N.* váci vendégfog. *Szántó* Gábor, boglári ref. pap. *Szerdahelyi* Ede, zongora-művész. *Szilágyi* István, pesti házbirtokos és gombkötő-mester. *Thuránszky* Imre, libethányi jegyző, igen rokonszenves uri ember. Balszemén fekete selyemkötőt viselt. *Török* Miklós, a pesti nemzeti színház kardinála. Volt ezen kívül még kettő, kiknek neveit elfelejttem. Az egyik már koros volt, Libethányban városi tanácsbeli, ki egészen magába zárkozottan élt, egy maga étekez s mindig csak hideg ételt. Azt mondák róla, hogy a fogságban megtakarított huszasokat visz majd haza emlékül. A másik pesti lakos volt, de szintén elszigetelten élt tőlünk, abban különbözve a szenátoról, hogy míg ez többnyire ülte töltötte az időt, a pesti ur szüntelen járkált s magával beszélt.

A némely név után álló N. betű onnan ered, hogy az illetők, a jó magyar szokástól eltérőleg, többnyire csak is családi néven neveztek magokat és egymást, minek következtében személynéveket vagy nem is hallottam, vagy oly ritkán, hogy nem maradt meg emlékeimben.

Grehek N. és *Szerdahelyi* Ede, mint már említém, külön szobában laktak két más uri emberrel, kikkel nem volt módunk közelebből megismerkedni, s a szobából csak is Szerdahelyi Ede jött velünk új utunkra, a többi három ott maradt továbbra is.

Volt eszerint köztünk három gróf, négy pap, négy ügyvéd, egy megyei és két városi tisztviselő, két mérnök, három művész, egy nyomdatulajdonos, egy technikus, egy közönvéd, egy pesti polgár és iparos, más iparos öt, de iparos pályán működött volt fiatal korában az az uri ember is, a ki később szülővárosában, Libethányban a városi tanácsban vívott ki magának helyet, s mint ilyen került vád alá a város jegyzőjével együtt.

Életkorunk vége, Szilágyi Istvánt és a libethányai szenátort kivéve, kik már 50—60 közt lehetnek, s Gaál Tádét és Mohácsy Józsefet, kik már túl voltak a negyven éven, a többi 25 és 40 év közt állt, s kiindulásunk óta Budáról egyikünk sem volt egy óráig sem beteg. Nős csak *Légrády* és a szenátor volt, a többi mind nőtelen.

(Folytatása következik.)

A HÓDÍTÓ ROBUR.

VERNE GYULA REGÉNYE.

FORDÍTOTTA HUSZÁR IMRE

IX. FEJEZET.

Melyben az Albatros csaknem tízezer mérföldnyi utat tesz, a mely egy csodálatos ugrással végződik.

E pillanatban az *Albatros* felett a levegőben oly harmonia áradt szét, a melyet acól-hárfának lehetett volna tulajdonítani. A levegőben száz száma lebegtek különböző alakú sárkányok, páma vagy pandanus-levélből, elől vékony bambusz-idegéből készült lemezelélláva. Ezek a lemezek a szellő rezgésétől rendkívül búskomor hatású hangokat adtak. Az ember előtt szinte

úgy rémlett, mintha zenei élelyt szitt volna magába.

Ekkor Roburnak kedve kerekedett a légi zenekarhoz közeledni és az Albatros úgy szólván megfordított a zengzeng hanghullámokban, a melyeket a sárkányok árszattok szét a légkörben.

De ekkor azonnal rendkívüli hatás mutatkozott a megszámlálhatlan sokaságú lakosság közt. A tam-tamok és a kínai zenekarok egyéb borzasztó hangszerei megszólaltak s ezer meg ezer puska lövés, száz meg száz mozsárlövés dördült el a léghajó eltávolítására. A kínai csillagvizsgálók talán felismerték a légi gépben azt a rejtélyes tüneteményt, a melynek megjelenése kevéssel az előtt oly heves vitákra szolgáltatott alkalmat, de a mennyei birodalom lakosságának milliói a szerény tankadertől a legfelgombozottabb mandarin apokalyptikus szörnyetegnek tartották, a mely váratlanul jelent meg Buddha egen.

A hozzáférhetlen Albatros nem igen nyugtalankodtak e tüntetések miatt. De a kötelek, melyek a papírsárkányokat a császári kertekben beasott ezüstpókhöz kötözve tartották, csakhamar ketté vágattak vagy bevonattak. A könnyű készülékek közül némelyek még erősebb hangot adva gyorsan leszálltak a földre, mások pedig lehullottak mint a madár, a melynek szárnyát szegte a vadász golyója és a melynek éneke utolsó lehelletével végződik.

Ekkor Turner Tamás trombitájának riadalma harsant meg a főváros felett és tulhangzott a légi hangverseny utolsó akkordjait. Ez azonban nem vetett véget a földi lövöldözésnek. Minthogy azonban egy bomba csak mintegy húsz lábnyira a fedélzet alatt pattant el, az Albatros felemelkedett a légkör hozzáférhetlen régióiba.

Mi történt a következő napok alatt? Semmi olyan, a mit a folyók hasznukra fordíthattak volna. Mily irányban haladt tovább a léghajó? Folyvást dél nyugatnak — a mi arra mutatott, hogy Hindosztán felé szándékozik közeledni.

Ezenkívül észrevehető volt, hogy a folyvást emelkedő talaj az Albatros is kényszeríté ezen emelkedéshez alkalmazkodni. Prudent bácsi és Evans Phil körülbelül tíz órával Peking elhagyása után megpillantották egy részét a nagy kínai falnak a Chen-Si tartomány határán. Aztán a léghajó elkerülvén a Lung hegységet, elhaladt a Wang-Ho völgye felett és átlépte a kínai-tibeti határt.

Tibet magas, kopár fennsíkokból áll; itt-ott havas oromok, kiszáradt vízmedrek, jégmezőkből lerohanó hegyi patakok, fényes sörtegektől ellepett mélyedések és zöld erdőtől környezett terek látszanak. Az egész fensíkon gyakran fagyasztóan hideg szél nyargal végig.

A 450 milliméterig alászállt légsulymérő a tenger színe felett négyezer méternyi meghaladó magasságot mutatott. Bár az éjszaki félgömb legforróbb hónapjainak egyike volt, ily rendkívüli magasságban a hőmérő mégis alig emelkedett a fagypontra fölé. A lég e lehülése, egybevetve az Albatros sebességével, alig elviselhetővé tette a helyzetet. Noha két utasunknak meleg utazó pokróczok álltak rendelkezésükre, mégis czélszerűbbnek tartották visszavonulni a kabinjukba.

Természetesen az emelő csavaroknak roppant gyorsan kellett forogniok, hogy a léghajót fenn-tarthassák a rendkívül megritkult légben. Míndamellett teljes egyformasággal és szabotossággal működtek, s úgy rémlett, mintha az utasokat a szárnyaik rezgése ringatta volna.

E napon Garlok városában, a Guari-Korszum

tartomány székvárosában. Tibet nyugati részén láthatják elhaladni az Albatros, a mely ily óriási magasságban nem látszott nagyobbak egy vándor galambnál.

Junius 27-én Prudent bácsi és Phil Evans a láthatáron egy óriási torlaszt láttak felemelkedni, a melyből néhány örökkévaló borított csúcs emelkedett ki.

Míndketten erősen meglepettek a hátukat a hajó előreszén levő rekesznek, hogy ellensúlyozzák a léghajó sebességét és bámulva nézték az óriási hegytömegeket.

— Ez kétségkívül a Himalaya, — mondá Evans Phil, — és valószínű, hogy Robur megkerüli a hegység tövét a nélkül, hogy megkísérlelné behatolni Indiába.

— Annál rosszabb, — viszoná Prudent bácsi. — Ezen a roppant területen talán nyílnék alkalmunk...

MINDENÜTT HÓBORÍTOTTA HEGYORMOK.

A HÓDÍTÓ ROBUR.

— Ha csak meg nem kerüli a heglánczot keletre Birma felől, vagy nyugatra Nepaul felől. — Mindenesetre fogadni nekem, hogy kerülgetni fogja, de át nem megy rajta. — Igazán? — mondá egy hang.

Máskor, június 28-án az Albatros az óriási hegytömeg elé ért, a Zsang tartomány felett. A Himalaya tulsó oldalán Nepaul tartomány kezdődött.

Mikor az utas éjszak felől jön, három hegláncz torlaszolja el egymásután az Indiába vezető utat. A két éjszaki, a melyek közé az Albatros behatolt, mint egy hajó a roppant szűk közé. Középpontja a torlaszának legalsó fokait képezi. Előbb a Kuen-Lun, majd a Karakorum alkotják a hosszu és a Himalayával párhuzamos völgyet csaknem ugyanabban a magasságban, a hol keletre az Indus és nyugatra a Brahmaputra völgyei szétválnak.

Miy felséges hegyrendszer! Kétszáz mégnél magasabb, a melyek közül tizenhét csúcs meghaladja a huszonöt ezer lábnyi magasságot.

Az Albatros előtt a Mount Everest emelkedett, nyolcz ezer nyolczszáz negyven méternyi magassággal.

Jobbra a Dhawalaghiri, nyolczezer kétszáz méternyi magasan.

Balra a nyolczezer ötszáz kilenczvenhét méternyi magas Kinsancungu, a mely a Mount Everest legújabb megmérése után a második helyre került.

Roburnak nyilván nem volt szándéka a hegyormok fölé emelkedni, de kétségkívül ismerte a Himalaya különböző átjáróit, többek közt az Ibi Gamin átjárót, a melyen 1856-ban a Schlagintweit testvérek keltek át hater az nyolczszáz méternyi magasságban. Robur merészen neki ment.

Néhány aggodalmas, sötét kinos óra következett. Rendkívül hideg volt, noha a lég nem ritkult meg annyira, hogy kénytelenek lettek volna az élelyt külön készülékek segítségével megújítani a kabinokban.

Robur, köpenyének csuklyáját férfias arcára lehuzva, a léghajó előreszén állt és a manővereket vezényelte. A kormánykerék Turner Tamás kezei közt volt. A gépész gondosan ügyelt a villamos oszlopokra, melyeknek folyadékát — szerencsére — nem kellett félteni a megfagyástól. A csavarok, a melyek a maximumig fokozott villamos áramlat hatása alatt működtek, mind elesebb hangot adtak, a melynek intenzitása a levegő ritkultsága dacára rendkívüli volt. A légsulymérő 290 milliméterre szállt alá, a mi hét-ezer méternyi magasságnak felelt meg.

A hegyek e chaosa felséges látványt nyújtott! Mindenütt hóborította hegyormok. Tavak helyett jégmezők, a melyek a hegy tövéhez tízezer lábnyira leboacsátokoztak. A fű helyett a növény-élet határszélén gyér moha mutatkozott.

Nyoma se volt többé a csodaszép fenyőknek és cedrusfenyőknek, a melyek a hegláncz alsó lejtőin gyönyörű erdőkké csoportosulnak. Nyoma se volt többé az óriási páfrányoknak és végtelen kuszó növényeknek, a melyek egyik fatörzset a másikkal összekötik. Sehol sem lehetett állatokat látni, se vadlovt, se yakot, se tibeti ökröt. Csak néha tévedt el a magasságig egy-egy gazella. Madár se járt itt, csak néha egy-kettő ama varjúk közül, melyek a beszívható lég legutolsó rétegeibe is felemelkednek.

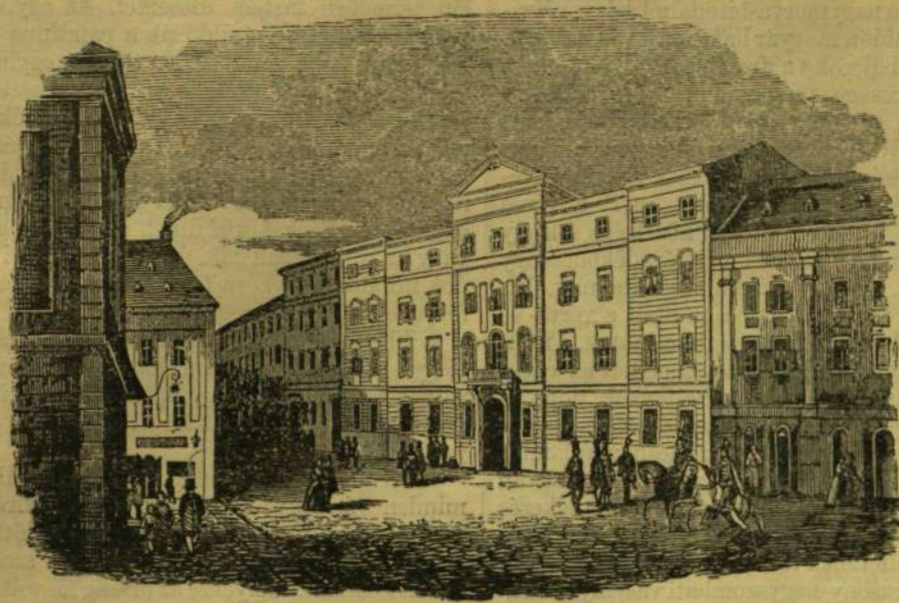
Az átjárón túl az Albatros kezdett végre alászállni. A hegyszoroson és az erdők régióján túl végtelen síkság terjedt el.

Ekkor Robur a vendégeihez közeledett és szeretetreméltó nyájassággal így szólt: — Indiában vagyunk, uraim! (Folyt. köv.)

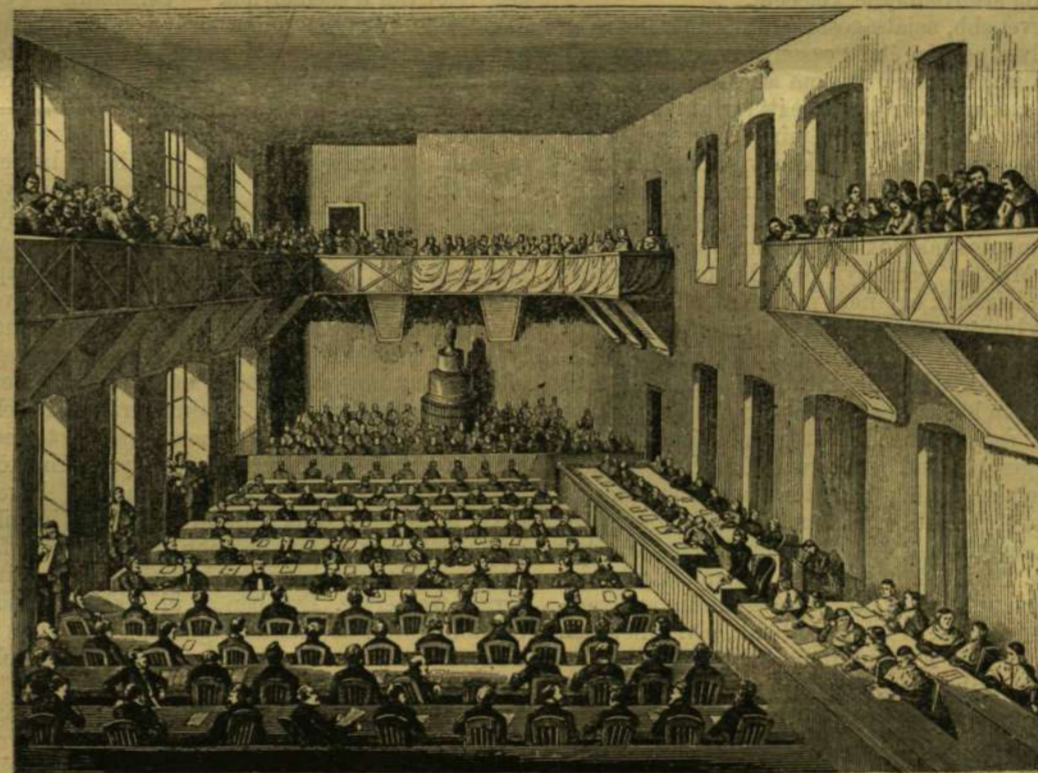
EGYVELEG.

* A legdrágább könyv. Michaud párisi kiadó e század elején egy nagy biographiai művet adott ki „Biographie universelle” czímen, melynek végső, 52. kötete 1838-ban jelent meg. A kiadó háromféle kiadást rendezett, melyek ára 416, 624 és 1248 frank, s ezen kívül volt a diszkidás, melynek minden kötete 600 frankba került s így az egész mű 31,200 frankba. A hallatlan magas ár dacára a diszkidásból megjelenése után egy év múlva már csak egyben példány maradt a kiadó raktárában.

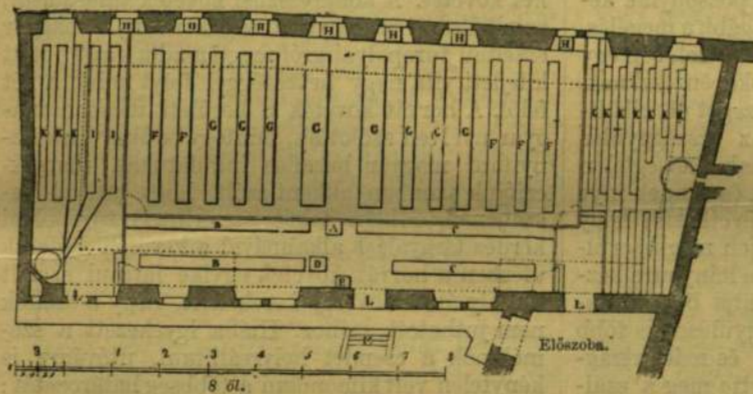
* Az ismert növényfajok száma eddig mintegy 130,000, melyből 30,000 jut Európára. Müller Genfben azt hiszi, hogy a földön, melynek nagyrésze még botanikailag kevéssé ismeretes, legalább 250,000 növényfaj található.

AZ ORSZÁGHÁZ POZSONYBAN.

A KÖVETI TÁBLA GYÜLÉSTERME POZSONYBAN.

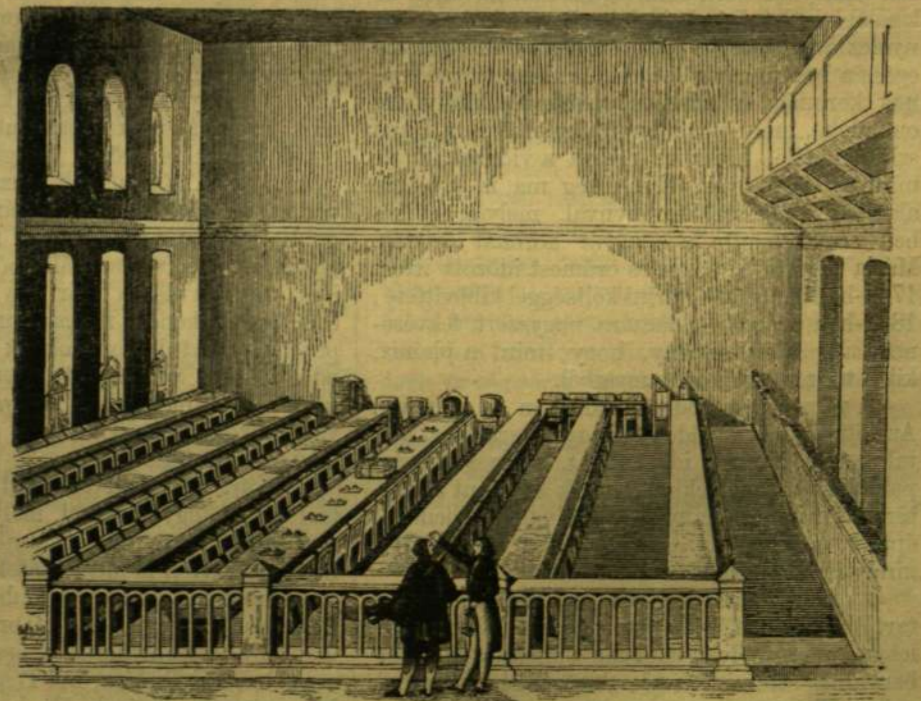

- A. Az elnöki szék. B. A papásig 23 és Horvátország két követének asztala, kik követelnél a perzonális elnök mellett az első asztalnál foglalnak helyet. C. A kir. tábla tagjainak két asztala. D. Az első gyorsíró asztala. E. A perzonális titkárnak asztala. F. Öt asztal, mindenik 2-2 ülessel a szobák két végének követi számára, összesen 90 ülés. G. Hat keskenyebb asztal, melynek csak egyik oldala felől van 12 ülés, közepén két szélesebb asztal, mind a két felől 12-12 ülessel, a városgyűlés és kerületi követi számára, összesen 130 ülés. H. Hét kis asztal 2-2 ülessel a gyorsírók, hírlapírók, továbbá a nádor és a kormányhatóságok jegyzői számára.

Ezek a terem padlójától 18 hüvelyknivel magasabban álló a korlattal körülvett emelvényen vannak elhelyezve.

A támlákkal ellátott két pad a távollevő minisztereket szolgálja. A kerületen kívül a támlákkal ellátott két pad a távollevő minisztereket szolgálja. A kerületen kívül a támlákkal ellátott két pad a távollevő minisztereket szolgálja.

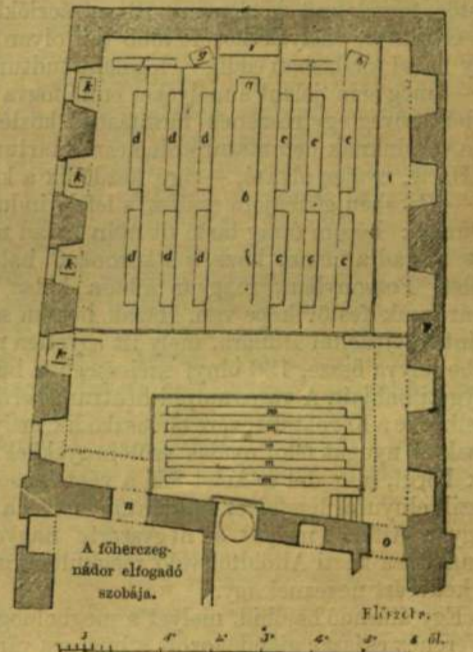
A KÖVETI TÁBLA GYÜLÉSTERMÉNEK ALAPRAJZA.

A FŐRENDI TÁBLA ÜLÉSTERME POZSONYBAN.

A FŐRENDI TÁBLA ÜLÉSTERMÉNEK ALAPRAJZA.

- a. A főherceg nádor asztala. b. Asztal, mindkét oldalán 16-16 ülessel. A c. asztalok felüli oldalon ülnek az országos főmáltóságok (számlások) és a legidősebb főispánok, míg a többi főispán általában a konzervatív párt a c-rel jelezte hat asztal mellett ül, melyek lépcsőzetesen emelkednek 4-4 hüvelykkel összesen 42-48 személyre vannak számolva. A b. asztal másik oldalát a főpapok foglalják el, kivéve a főbíró számított 3-ik és 4-ik helyet, melyeken az országos levéltárnok s a királyi táblának jegyző gyanánt fungáló tagja ül. A szintén lépcsőzetesen emelkedő hat d. asztalnál azok a főpapok ülnek, a kiknek a központi asztalnál hely nem jutott s azok közül az egész liberális párt. e. A három görög katólikus püspök asztala. f. Az országos levéltárnok és a táblabíró asztala, mikor nem működnek hivatalosan. g. Első gyorsíró asztala. h. Második gyorsíró asztala. i. A főherceg nádor kisérőinek ülése. k. Négy asztal két-két hírlapíró számára. l. Elrekesztett helyiség a követi tábla hallgatók-ént megjelent tagjai számára. m. Lépcsőzetesen emelkedő padok a hallgatóság számára. n. A főherceg nádor bejárata. o. Főbejárta. A pontozott vonal a hallgatóság karzatát jelöli. A terem szélességben vonuló karzatrészek száma van fentartva.

AZ ORSZÁGGYÜLÉS HELYSÉGE POZSONYBAN 1848-IG.

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik sz.)
megjelentek és minden könyvtárban kaphatók következő

KATHOLIKUS IMAKÖNYVEK.

ALBACH Sz. J. Áhitat órái. Elmékedések Isten, erény és az örökké valóság felett Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve kapocsal 3 frt.

GYÖRFFY Iván. Kis mennyei manna. Harmadik kiadás. Kötve 25 kr.

GYÖRFFY Iván. Mennyei manna. Katholikus ima- és énekkönyv tanuló ifjak és életeszek számára. 3-ik kiadás. Kötve 50 kr.

HUNGARI A. Isten temploma. Imakönyv minden rendű és állapotu keresztény katolikusk számára. Zsebkiadás. Egy acélmetszettel, bőrbe kötve aranyvágással.

Francia bőrbe kötve kapocsal 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 6 frt.

TÁRKÁNYI Béla. Új rózsákert. Imádságos és énekes könyv katolikus keresztény hívek használatára. Czimképpel. Zsebkiadás. Bőrbe kötve, aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve kapocsal 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. Nagybójtai kalauz. Krisztus kinszenvedésének és halálának negyennapi megszentelésére a nagyheti ájtatossággal együtt. Négy acélmetszettel. Francia bőrbe kötve kapocs. 3 frt.

TÁRKÁNYI Béla. Ártatlanok öröme. Katholikus imakönyvecske kis gyermekek számára. Sok képpel. Kötve 20 kr.

TÁRKÁNYI Béla. Vezérangyal a mennyi korona elnyerésére. Kathol. imádságos és énekes könyv. Négy acélmetszettel. Bőrbe kötve, aranyvágással 2 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve, kapocsal 3 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok órangyala katolikus imakönyv. Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrbe kötve kapocsal 5 frt. Ugyanaz: zsebkiadás, Bőrbe kötve aranyvágással 2 frt. Francia bőrbe kötve 3 frt. Kék v. vörös bársonyba kötve, kereszttel és kapocsal 8 frt.

En. CSILLAG ANNA,
185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az álta'm felalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely a leghíresebb orvosok tekintélyek által ismeretett el mint egyetlen szer ara végre, hogy megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést, és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóv a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Bendkívül kellemes illata következtében kenőcsöm kitűnő, finom toilette-kenőcs.

A kenőcs használata előtt.

A kenőcs használata után.

L. sz. 17.904. T. Csillag Anna k. a. Budapest. Kérem postafordulítával hajkenőcsből két köcsöggel küldeni. *Taxis J. szül. Bathányi grófné.*

L. sz. 19.172. Csillag és társa uraknak Bpest. Kitiűnő hajkenőcsökből egy kis köcsöggel 4 márkájával újból ktr: *Carolat hercegnő Cöthen (Anhalt).*

L. sz. 27.543. Hamburg. Nt. Csillag Anna k. a. Legyen szives hajnövesztő kenőcséből, melynek hatása kitűnőnek bizonyult, 3 köcsöggel a hozzátartozó tetval együtt utánvétellel küldeni. Hálás köszönő tisztelettel *övr. Wilander grófné. Bergstrasse 23.*

L. sz. 18.422. Grác. T. Csillag Anna k. a. Legyen szives egy köcsög hajnövesztő kenőcsöt 2 forintjával küldeni, de csakis az ön által kitalált hajnövesztő kenőcsből, melynek jó hatásáról alkalmam volt meggyőződni, kérek küldeni. Tisztelettel *Lindheimi órangy-né, szül. Schöffel.*

L. sz. 29.553. T. Csillag A. k. a. Budapest. Valamennyi nálam használatban volt hajnövesztő kenőcsök közül az ön a legkitűnőbbnek bizonyult. A kenőcs kitűnő és kérek ismételtén 2 köcsöggel 2 frtjával küldeni. Tea van még készletben *Bodola János földb.*

L. sz. 24.858. T. Csillag A. k. a. Legmagasabb köszönetet kitűnő kenőcsért! A kenőcs egy két hét alatt elősegítette hajam növést. Együttal kérek két köcsöggel, de csakis a kegyed kenőcséből 5 frtjával postautánvétellel küldeni. Köszönettel *Námánthner urné.*

L. sz. 27.422. Brünn. Csillag és Társa Budapest. Legyen szives kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy nagy köcsöggel és 50 krét teát utánvétellel küldeni. Köszönettel tudatom, hogy már majt kihullt hajam kenőcs használata óta sürűbb lett. Maradok tisztelettel *Dolescela Józsa angol nyelv tanító.*

Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt., 2 frt., 3 frt., 5 frt.
Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy postautánvétellel mellett az egész világba.
CSILLAG és TÁRSA Budapest, király-utca 26. szám alatt.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, IV, egyetem-utca 4. sz. megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

MAGYAR KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intenzív) kertgazdászati foglalatja,
UTMUTATÓ KALAUZ
a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magmésztés, honosítás és virágos kert használati művelésére.

A kertészet minden rendű ügybarátainak, legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára.

Irtá
FARKAS MIHÁLY.
(Számos a szöveg közé nyomott metszettel.)
Ára füzve 2 frt.

Szerző e művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi úgy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészek község figyelmét méltán kiérdemli.

MEGHIVÁS

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

XLIV. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely 1887 márczius 22-én d. n. 6 órakor a bank helyiségeiben megtartatni fog.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereségy felosztása iránti határozat és a felmentés megszavaztatása.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság három tagjának megválasztása, kik az alapszabályok 36. § értelmében kilepésre jelöltek ki.
5. A felügyelő bizottság négy tagjának megválasztása.

Az alapszabályok 19., 20. és 21. §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei 3 hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésben résztvenni, vagy magát meghatalmazott által helyettesíttetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie. — A szavazati jog érvényesítése czéljából a bank irodájában letendő, hol is az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 198. §-a és az alapszabályok 45. §-a értelmében a megválasztást a felügyelőbizottság jelentésével együtt 8 nappal a közgyűlés előtt átvethető. — Budapest, 1887. márczius 4-én.
Az igazgatóság.

12-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, MÁRCZIUS 20. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Közzétett feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDSÁGOK együtt: 1 téliére — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 1 egész évre 8 frt 1 téliére — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDSÁGOK: 1 egész évre 6 frt 1 téliére — 3 * Külföldi előfizetőkhez a postafiz megkötésű vitelűk is csatolandó

A MÁRCZIUSI NAPOK.
A VALLÁS állapította meg mindenütt az ünnepeket, ez adta meg nekik a nemzetközi egyházi jelleget. Mindazok, kik ugyanazon hitet vallják, a katolikusok és protestánsok, az orthodoxok és zsidók, a mohamedánok és buddhisták, szétszórvva a föld minden részeiben ugyanazon külön napokon tartják ünnepeiket, melyeket vallásuk hagyományai felszenteltek. A templomban és zsinagógában, a mecsetben és buddhista szentélyben ezeknek látogatói hitbeli testvéreknek ismerik el egymást; tekintet nélkül színre, nyelvre és nemzetiségre, érzik, hogy a közös vallás láncza ugyanazon hitközönségbe fűzi őket össze. Ezen világpolgári egyesülés azonban nem elégíti ki teljesen az embereket azóta, hogy a nemzetiség és az állameszme mindenütt erősebben fejlődött ki s a valláskülönbség nem képez többé választalat ugyanazon hon fiait közt. Így keletkezik az egyházi ünnepnapokon kívül egy nemzetközi ünnepnap is, képviselve azon nagy eszmét, mely az összes nemzetet lelkesíti.

ámbar a történelem nem tulajdoníthat döntő nevezetiséget a főváros ezen lelkesedett mozgalmának, mert mialatt a harez és vér nélküli utcaiz tüntetés a kormányt képviselő helytartótanácsot annyira megfélemlítette, hogy mindenre reá állt, a mit tőle követeltek, Kossuth és Bathányi s velők az országgyűlés többsége máris gőzhajón útban voltak Bécsbe, hogy a felelős miniszteriumot s a parlamentáris kormányt követeljek a királytól Magyarország számára. Igaz, hogy az el-

vezetéseket a főváros ezen lelkesedett mozgalmának, mert mialatt a harez és vér nélküli utcaiz tüntetés a kormányt képviselő helytartótanácsot annyira megfélemlítette, hogy mindenre reá állt, a mit tőle követeltek, Kossuth és Bathányi s velők az országgyűlés többsége máris gőzhajón útban voltak Bécsbe, hogy a felelős miniszteriumot s a parlamentáris kormányt követeljek a királytól Magyarország számára. Igaz, hogy az el-

Kárpatti egészségügyi labdacok,

melyek biztosan, minden káros következmények nélkül, nem erőszakolva, hanem minden fájdalom nélkül hatnak: eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorhaj, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, bőrkütsések és sárgaság ellen. — Pótolja a keserűvizeket, melyek vizenyős ürülést eszközölnek.

Egy skatulya ára 21 kr., egy tekeres 6 skatulyával 1 frt 5 kr., nem bérmentes küldeményül 5 kr. bélyegdíjjal több. Ha a labdacok árához 20 kr. mellékeltek és az egész összeg postautalványnyal beküldetik, akkor a megrendelt mennyiség az összes birodalomba bárhová bérmentes beküldetik. 3109

Raktárak: Budapest: Pataky Károly gyógyszerésznél, az újépület átellenében; Pozsonyban: Erdy István a városi rák-hoz címzett gyógyszerésznél; Debreczenben: Mihályovits István gyógyszerésznél; Kecskeméten: Molnár János gyógyszerésznél; Szegeden: Kovács Albert gyógyszerésznél és Temesvárott: Tárceay Istv. gyógyszerésznél.

Legujabb hírlapiratok!
Tek. ur! A családom tagjai által évek óta igen jó eredménnyel használt kárpatti egészségügyi labdacokból ismét kérek hat skatulyát tartalmazó három tekeres postautalványtétel. Keszthely (Zalaegerszeg), 1886 április 6. Tisztelettel *Vollf Frigyes, urad, titkár.* T. gyógyszerész ur! Az Ön kárpatti egészségügyi labdacait sokaktól mint csodahatást segítő hálom dícséremi s ezáltal érzem magam indítottva szívesen továbbra is igénybe venni e egy tekereset az Ön egészségügyi labdacsaiból postautalványtétel mellett kérem. M. raviceza, 1886 május hó 24-én. Kiváló tisztelettel maradok *Faragó János, földbirt.*

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)